BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Octombrie 1938 Nr. 284 Marți 18
12 Pagini P

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

DEFETISM

Dacă am avea, în momentul când scriem aceste rânduri, pe amicul și colaboratorul nostru Pisani, lângă noi, l-am ruga să ne găsească el un cuvânt românesc care să exprime înțelesul acestui franțuzism pe care suntem nevoiți să-l întrebuințăm necunoscând o expresiune românească potrivită gândului pe care vrem să-l exprimăm.

Defetismul își are origina în timpul războiului mondial și el a fost întrebuințat în Franța de către acei cari voiau să denunțe opiniei publice pe neîncrezătorii în victoria finală, pe pesimiștii cu tot dinadinsul, pe răspânditorii de știri rele și alarmante, într'un cuvânt, pe acei cari, prin temperament sau cu rea credință, considerau înfrângerea aliaților ca ceva inevitabil. Cam acesta fiind în limba noastră înțelesul cuvântului francez, împotriva lui, împotriva slăbiciunii sufletești pe care o reprezintă el, vrem să ne ridicăm astăzi. De bună sau de rea credință, defetismul este cea mai primejdioasă boală pentru sufletul unei națiuni. Primejdioasă, slăbiciune mai ales, prin puterea ei de contagiune și prin urmările ei. Izvorit dintr'o neîncredere preconcepută în forțele națiunii, în priceperea conducătorilor ei, în dreptatea cauzei în joc și, prin consecință, în însești destinele neamului, „defetismul" are în el toate neajunsurile istovitoare ale fatalismului oriental și, în acelaș timp, germenii distrugători ai oricărei energii naționale. El desolidarizează și destramă, anemiază și tulbură, prepară înfrângerea, strecurând în conștiința oamenilor și în sufletul lor otrava neîncrederii în sine. Mai mult, el determină cu anticipație inacțiunea și pasivitatea, tocmai atunci când se cere mai multă hotărire și mai multă energie.

Să ne ferim de această boală. Ea servește dușmanilor cari o strecoară cu dibăcie și întrebuințând orice mijloc știind bine că le va fi, în ziua decisivă, de cea mai mare folosință.

Nu se poate contesta, într'adevăr, că evenimentele internaționale din urmă au creiat o atmosferă grea. O întreagă structură legală și morală care dădea edificiului politic european aparența de soliditate și de trăinicie, a fost dintr'odată destrămată. Valori morale și principii considerate ca sfinte au fost nesocotite în așa fel, încât era firesc să se producă o turburare în sufletele acelora cari credeau în ele și le considerau ca un sprijin în lupta pentru apărarea existenței naționale. Și era tot atât de firesc ca, mai ales în țările mai mici și cu o civilizație mai tânără, surprinderea provocată de această răsturnare de idoli să nască o oarecare desamăgire și îngrijorare.

Datoria noastră însă, a tuturor acelora cari, prin profesiunea lor, prin situația lor, prin răspunderea ce li s'a încredințat, au datorii față de întregul neam, este de a împiedica ca desamăgirea și îngrijorarea să se transforme în descurajare, în neîncredere, în defetism.

Guvern, oameni politici, dascăli, ofițeri, preoți și ziariști, toți cari putem avea o influență asupra opiniei publice și toți cărora le cade în sarcină păstorirea sufletului cetățenesc, trebuie să ne unim într'o singură acțiune: alungarea defetismului și încurajarea încrederii în forțele noastre proprii, în sufletul nostru național, în temeinicia drepturilor noastre și în putința noastră de a le apăra.

Națiunea românească nu și-a clădit căminul ei național numai în zile senine și din belșugul Providenței. Vijeliile cele mai cumplite au năruit de multe ori înfăptuirile ei și, din greu, cu trudă, cu necazuri, cu dureri și cu sânge, ea a ajuns la liman și a pus temeliile trainice de astăzi într'o țară întregită. Dar, dacă a ajuns la această izbândă națională, a fost pentrucă dela Vlădică până la opincă, din generație în generație, cârmuitori și popor au înfruntat necazurile și durerile cu o neclintită încredere în ea însăși, în forțele ei și în destinele ei.

Să veghiem, în ceasul de față, mai mult ca oricând, ca această sănătate morală, tradițională, să nu fie slăbită. Defetismul n'a fost niciodată de esență românească. Istoria românilor din timpurile cele mai străvechi nu cunoaște descurajarea și neîncrederea. Dacă românii au cunoscut supunerea în fața forței, ei n'au pierdut niciodată curajul și încrederea în ei înșiși și niciodată nu s'au supus cu umilință, ci cu mândrie, cu capul sus, fiindcă știau bine că în sufletul lor era nestinsă flacăra încrederii în ceasul liberării.

Să veghiem cu toții ca această sublimă însușire a neamului nostru să nu fie slăbită de nimeni și de nimic. Este o datorie a ceasului de față. Să nu stea nimeni cu brațele încrucișate.

Să veghiem deci și să contribuim cu toții în strânsă unire, dela guvern până la cel din urmă cetățean, la întărirea solidarității naționale, la mărirea încrederii în forțele și virtuțile naționale, la crearea acelui CREZ național din care să poată țâșni, în ceasul chemării, entuziasmul și eroismul, chezășii ale triumfului în orice luptă.

Dacă nu se găsește în limba românească echivalentul cuvântului „defetism", este o dovadă că românii nu cunosc acest sentiment.

Să fim atenți și să veghiem ca nu cumva dușmanii să ni-l strecoare în suflet.

Noul minister al înzestrării armatei

oxo

Noul minister al înzestrării armatei — după dispozițiile cuprinse în decretul-lege — va asigura forțele materiale, sub forma de armamente și muniții, va lua măsurile necesare pentru dezvoltarea și naționalizarea industriei țării și va organiza mobilizarea ei tehnică, ca să poată da în timp de război maximum de randament.

Pe lângă aceste atribuții, noul minister al înzestrării armatei, după directivele ce vor fi date de către organele sale tehnice și în legătură cu Marele stat major și inspectoratele generale de arme, va conduce toate studiile, cercetările și experiențele în vederea alegerei de noi armamente, sau materiale de război, ca și al îmbunătățirei ce pot fi aduse celor aflate în serviciu; și tot el va organiza apărarea împotriva gazelor și protecția populației în colaborare cu autoritățile civile.

Din cele expuse reese importanța atribuțiilor noului minister, atât în ce privește înzestrarea armatei noastre cu materialul necesar, sub diferitele lui forme; cât și în ce privește organizarea tehnică, după toate cerințele moderne, a apărării naționale.

Să nu uităm, nici lecțiile războiului mondial; nici experiențele ce s'au făcut de beligeranții de atunci și nici progresele realizate în ultimele două decenii în materie de armament și în pregătirea tehnică și științifică a națiunei armatei.

In cursul operațiunilor militare din 1914—1918 cuvântul de ordine al beligeranților a fost: „Tunuri! Muniții!", de oarece din ceasul creșterei puterei focului, a consumului considerabil de obuze și gloanțe și a uzurei armelor, s'a simțit nevoia sporirei armamentului și a muniționării. In asemenea condiții Anglia și Franța au înființat în timpul războiului ministere speciale pentru muniții și au luat măsuri întinse pentru intensificarea producției uzinelor de armament, de muniții și de materiale de război.

Astăzi, dacă stabilim cifre comparative, între situația din 1914—1918 și cea actuală, ușor ne putem da seama de creșterea considerabilă a puterei focului și deci de valoarea factorului-armament, care a stabilit alt raport între el și factorul-efectiv; ca și de consecințele motorizării, sau de influența mecanizării armatelor.

Așa, de ex. după datele publicate de generalul englez, I. F. C. Fuller, în a treia bătălie dela Ypres, din vara și toamna anului 1917, trupele britanice au tras în cursul bombardamentelor preliminarii 4.283.550 de obuze, în valoare de 22 milioane de lire sterlinge.

Ca să fie transportată această cantitate de obuze, pe teatrul de operațiuni, ce reprezenta o greutate de 107.000 tone, a fost nevoe de câteva, sute de trenuri și mii de camioane!

Iată cifre care merită atențiune și meditațiune.

Ca să ne dăm apoi seama de progresele realizate în materie de armament dela 1914 până azi, iată, după un calcul comparativ făcut de experții militari francezi și englezi, valoarea unor efective combatante după raportul stabilit între armamentele și efectivele lor: o armată cu un efectiv de 100.000 combatanți, care dispune de armamentul din 1914, este mult inferioară unui corp de 20.000 combatanți ce dispune de armamentul modern și variat din 1938...

In asemenea condiții organizarea din timp de pace a producției industriale de război, este un imperativ categoric al politicei apărării noastre naționale. „Iluzii își fac aceia — scrie Visconnt d'Arbernon în „The Ambassador of Peace — care cred, că printr'o lovitură a unei baghete magice, se poate în câteva zile transforma șantierile industriale în fabrici de tunuri, capabile să producă în câteva săptămâni artileria necesară războiului. Chiar dacă mașinile speciale necesare fabricațiunii acestor arme, ar fi la dispoziție, o asemenea rapiditate nu va putea fi atinsă, și cu atât mai gravă va fi situația, dacă acele mașini vom căuta să le procurăm când ostilitățile vor fi în curs...".

Noi știm ce a însemnat această lipsă de organizare a industriei naționale și de înzestrare a armatei din timp de pace, în cursul operațiunilor din campania anului 1916, când am fost nevoiți să luptăm în condițiile dramatice create de inferioritatea factorului-material și apoi, după câte sforțări am primit, în Moldova, în primăvara anului 1917, o parte numai din armamentul și muniționarea comandate în Franța, cu care am putut câștiga victoriile dela Mărăști și Mărășești...

Acum trebue să organizăm și să desăvârșim această operă de înzestrare, impusă de interesele superioare ale apărării naționale și de noua situație internațională, în condițiile cele mai bune. Noul minister se va ocupa în acest scop, răspunde deci unei simțite necesități.

R. SEIȘANU

Congresul pan-arab dela Cairo

Ședința în care s'a votat moțiunea pentru anularea declarației „Balfour" și oprirea imigrării evreilor în Palestina

Breslele se organizează

Un harnic și priceput economist, d. N. A. Rusescu, director la Casa centrală a asigurărilor sociale, publică într'un volum îngrijit, o serie de articole referitoare la specialitatea d-sale și închee cu modestie rândurile ce constitue prefața cărții, că n'a fost călăuzit decât de o singură dorință: aceea de a-și face datoria.

Cu atât mai prețioase deci, par pentru noi, profesioniștii scrisului cotidian, cele două capitole privitoare la o latură pe care noi n'am destul de mult respect pentru avutul colectivității, — s'au adunat atâtea neajunsuri pe cari toți din breaslă le cunoaștem și pe cari nu ne îngăduim să le amintim.

Nesocotindu-se adevărul primar că situația materială a lucrătorilor din ori ce ramură depinde de propășirea efectivă a acelei ramuri, au fost lovite uzinele mânate de geniul lui Gutenberg, fără ca grija față de mințile și brațele rămase neîntrebuințate, să formeze vreo preocupare diriguitoare.

situația materială a ziariștilor privită din punct de vedere al asigurării salariatului și familiei lui.

Este o instinctivă opreliște pentru mânuitorii condeiului, cari s'au ocupat de toate problemele, au luat apărarea tuturor năpăstuiților și au susținut revendicările tuturor categoriilor de muncitori, să nu vorbească ei înșiși de propriile lor amărăciuni materiale.

Puternicii zilei, citând acele așa de puține excepții, au generalizat situația unei bresle întregi care și-a risipit cu generozitate avântul pentru susținerea tuturor cauzelor drepte!

In general, puține categorii de proletari intelectuali au avut posibilitatea să-și asigure viitorul; marea majoritate e lăsată la voia întâmplării și în grija propriului ei destin.

Cuvintele de simpatie cu cari cunoscătorii situației, ca d. Rusescu, zugrăvesc tragica soartă a marei mase a profesioniștilor scrisului dela noi, ne amintesc nu numai de ceeace s'a făcut aiurea, nu numai de opera „Confederației profesioniștilor și artiștilor" din Italia, ori de instituția „Viitorul ziariștilor" din Belgia, nici de ceace nu s'a făcut la noi, ci mai ales de sumbrele perspective ce nu mai sunt o simplă prevestire.

Pe lângă vechea nesiguranță în ziua de mâine, nesiguranță în care au vegetat atâtea modeste albine din industria cuvântului tipărit, s'a

SCRISORI DIN LONDRA

Caracterul acordului dela München

de AUGUR

Londra, Octombrie

La înapoierea sa dela München, d. Neville Camberlain ar fi spus colegilor săi că pentru întâia oară în istorie, avionul, atât de ucigător în războiul modern, a servit o operă de pace.

Este evident că în zilele critice din Septembrie, pacea a fost salvată de inițeala acțiunii întreprinsă de d. Chamberlain. Câteva ore au fost deajuns pentru ca u-sa să ajungă în Germania și să aibă o întrevedere personală cu d. Hitler. Avionul a continuat să joace un rol important în toate negocierile cari au urmat și care, în cele din urmă, au dus la Conferința de la München. Alura evenimentelor a părut vertiginoasă diplomaților din vechea școală. In 1914, chiar dacă ar fi avut cineva ideea, călătoriile pentru pace, făcute de d. Chamberlain în 1938 ar fi fost cu neputință de înfăptuit, și s'ar fi pierdut zile prețioase în deplasări cu trenul.

Avionul — instrument al păcii: ideea este nouă, de sigur. Credem totuși că vom vedea acest instrument întrebuințat adesea în lunile ce vor veni. Căci ceeace s'a făcut la München n'a fost pacea, ci doar un armistițiu. E vorba de a se vedea acum dacă pacea adevărată poate fi stabilită pentru o perioadă apreciabilă de timp. Aceasta este problema de care se ocupă acum d. Chamberlain. Ambiția lui îl obligă să socotească acordul anglo-italian și aranjamentele de la München doar ca preliminariile unui acord mai general cuprinzând toată Europa. A treia etapă în executarea acestui plan ambițios, este soluționarea irevocabilă a problemei spaniole, pentru ca Franța și Italia să revină, în sfârșit, la starea naturală a relațiilor lor în Mediterana, adică să locuiască împreună în această mare strâmtă, fără să fie nevoe să se ciocnească mereu una de alta.

Legăturile între Franța și Italia revenind la normal, d. Chamberlain vrea ca imediat după aceea să se ocupe de măsurile ce trebuesc luate, ca să aducă Europa la o destindere adevărată din tensiunea înarmărilor. Ca să ajungă la o asemenea destindere, d. Chamberlain admite că începutul trebue să-l facă Marea Britanie, îndoindu-și sforțările de înarmare, pentruca glasul său să fie mai mult ascultat în consiliile celor patru Mari Puteri, — Marea Britanie, Germania, Franța și Italia, — de care depinde, după părerea sa, soarta Europei. Aceasta nu înseamnă că d. Chamberlain nu este partizanul unui pact în patru constituit oficial. D-sa înțelege primejdia unei combinații

(Continuare în pag. 2-a)

Generalul Peev, șeful marelui stat major bulgar, care a fost asasinat zilele trecute.

xxx❖xxx

Un nou complot în Chili

Buenos Aires 15 (Rador). — Ziarele publică telegrame din Santiago de Chili în cari să anunță că poliția a descoperit un nou complot tinzând la răsturnarea autorității constituite.

Au fost arestați șapte partizani ai generalului Ibanez la cari au fost descoperite arme în cursul unei perchiziții.

Foc mare la o turnătorie din Ploești

Ploești, 15 Oct.

Un puternic incendiu a isbucnit astă noapte la ora 11 la turnătoria „Feroemail", proprietatea d-lui Stanislaw Starke.

Focul a fost provocat de o explozie la un cazan încălzit cu gaze, flăcările produse de explozie aprinzând tavanul imobilului turnătoriei noui.

Sirenele au dat imediat alarma, iar lucrătorii care se găseau la lucru au sărit în ajutor.

Au sosit în grabă și pompierii, sub comanda d-lui căpitan Maneca, precum și reprezentanții autorităților.

S'a instituit un serviciu de ordine, deoarece locuitorii din cartier au eșit în mare număr pe străzi, spre a asista la spectacolul produs de incendiu.

La ora 2 noaptea, focul continua să ardă.

Au căzut pradă flăcărilor întreg atelierul nou de turnat, precum și materialele depozitate în el.

Pagubele se evaluează la peste o jumătate milion lei.

Atelierul și materialele erau asigurate.

Contele Ștefan Bethlen despre majoritățile române din Transilvania

După rezultatele recensământului maghiar din 1910

Se știe că recensământul oficial maghiar din 1910, cuprinde falsuri în ce privește repartiția numerică pe naționalități a populației din statele din fosta monarhie habsburgică. Care sunt rezultatele sale în ceia ce privește Transilvania? Să dăm cuvântul celui mai autorizat revizionist maghiar, contelui Ștefan Bethlen, fost prim ministru al Ungariei.

In lucrarea sa, publicată în 1913, la Budapesta, sub titlul în limba ungară:

„Az olàhok birtokvàsàrlasai az ursolsó ót érben", *iată ce se spune despre Românii, Ungurii și Germanii din Transilvania, după datele recensământului din 1910:*

„Românii din Ungaria au o majoritate numerică pe un teritor de 18.700.000 de jugăre, suprafața totală a țării fiind de 48.000.000 de jugăre.

Ei întrec în număr pe unguri și toate celelalte naționalități din țară, în întreaga Transilvania; în trei circumscripții din Maramureș, în toate circumscripțiile Sălajului; în cea mai mare parte din comitatele Satu Mare, Bihor, Arad; pretutindeni în Caraș-Severin și în cele mai multe din circumscripțiile comitatelor Timiș și Torontal".

Ocupându-se apoi de repartiția populației rurale a Transilvaniei, pe naționalități — după recensământul maghiar efectuat în 1910, — contele Ștefan Bethlen a formulat următoarele concluzii:

„In cele 11 comitate dela vestul Transilvaniei populația rurală e repartizată astfel pe naționalități:

ROMANI	**75,1%;**
Unguri	**15,0%;**
Germani	**9,9%.**

Românii au pretutindeni o majoritate absolută, cu excepția comitatelor Brașov și Târnava Mare, unde germanii (sașii) predomină".

Iată ce concluzii a tras contele Stefan Bethlen din rezultatele recensământului maghiar efectuat în 1910 în ținuturile locuite de Români din fosta Ungarie.

Și credem, că fostul prim ministru al Ungariei, n'a avut nici un motiv să favorizeze pe Români, care și atunci, ca și astăzi, formează „majoritatea absolută" a populațiunei Transilvaniei; iar, la sate trec chiar de 75 la sută, față de 15 la sută maghiari și secui!...

Căpitanul Papană a pornit în raidul New-York-București

New-York, 15. — **Aviatorul român căpitan Alexandru Papană a decolat astăzi la ora 14 dela Floyd Bennett, plecând spre Miami, prima etapă a sborului său New-York-București, via America de Sud.**

Căpitanul Papană este însoțit de pilotul californian Max Constant.

Aviatorul român a declarat presei că speră să poată efectua sborul New-York-București într'o săptămână și că va trece Atlanticul între Natal și Dakkar.

Tribuna oficială, la inaugurarea statuiei regelui Albert I, care a fost zilele trecute la Paris
In primul plan, dela stânga la dreapta: Principesa de Piemont, d-na Lebrun, regele Leopold III al Belgiei, d. Lebrun, regina Elisabeta și contele de Flandra.

Serbarea dela regimentul de gardă 6 „Mihai Viteazul": „hora" celor cari pleacă la vetre.